

AD CARDINALITIAM

462

QVAESTIO MEDICA MATVTINIS EXCVTIENTDA

DISPVATIONIBVS, IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXVIII MARTII,

M. SIMONE LE TELLIER MEDICO REGIO, MODERATORE SAPIENTISSIMO.

An pestilenti febris purgatio?

HOMO penè viuax in his inferioribus diuinitatis exemplar dominatu & dignitate longè cætera animantia antecellens, legem tamen his infeliciorem ad vitæ propagationem & tutelam nactus est; quare iure a lachrymis lucem auspiciatus corpus obtinuit vt cæteris temperatius & perfectius, ita morborum lliadibus opportunius: atque ex omnibus febris illi sapius parat insidias, ob calorē *Quoniam eis* *Quoniam* facilem conuersionem: huius essentia in igneo calore posita videtur. Non tamen febris nomen meretur nisi tyrannidem suam in cor exercuerit, hinc totos diffusa per artus omnes labefacta actiones.

DIVERSAS sortitur species & nomina, pro ratione eorum quæ afficiunt & inficiunt, si spiritus ephemeram, si humores putridam, si partes hecticam gignunt, initio vt curatu facilem, sic cognitu difficilem; purpuratæ & pestilentes cum omnibus commercium habent, modo enim spiritus, illico humores, aliquando etiam partes solidas funestiores tamen modo occupant: illarum causa putredo obstructionis filia assignatur. His eadem fere sunt cause, sed longè potentiores, vt pote quæ ab inspiratu graui & corrupto cæli inclementis (quem morbosus suscipit apparatus) ortum habent.

PESTIS morbus est epidemius multos de mediocollens, contagione delecteria, quæ etiam sine febre potest latere; at quum in aliquo humore calor pestilens concipitur, continuo afficit, nulli tamen continuarum generi adstricta, quare non ad melancholicum reponenda, sed circa omnes vagatur. Popularis, maligna, & contagiosa est hæc febris, quæ diuersis & sæpe contrariis accidentibus insignitur, vt bubone, carbunculo, dysenteria, & fluxu pestilentiali: cum purpurea malignitatem & contagium commune habet, vt testantur papulæ nigre per totum corpus ab impuro & maligno humore circa cutem erumpentes, at est illi promptius & pertinacius venenum vt & symptomata maiori cum perniciæ læuiunt.

PESTILENS febris suis se dat *symptomata* præter alia cæteris febribus communia, quæ omnes corporis principalis attingi & intingi cōmonstrant. Hæc initio placida, facie tamen & oculorū acie omnino mutata, sed mox prodit suæ malignitatis indicia: mens quasi attonita & somno naturæ irrita sepulta apparet, interdum vigilie immoderate, artus quasi dissoluti languent, pulsus humilis & oculi: vrinæ primum sanorum similes cum lanuginoso & inæquali enæoremate, mox rubentes, crasse, & confusæ; secessus liuidi, liquidi, feridi & spumantes: decem bubones, carbunculi, & ecchymata liuida, sed sapius erumpunt abscessus quam maculæ, quò plus & citius eò melius.

CURA methodicè suscepta causam opprimit, virtutem recreat: causa non tam à syderum decretis & figuris, quàm ab aëris inquinamentis à terra eleuatis & humorum corruptela petenda, quæ sæpe annonæ caritatem sequitur; vnde *λοιμός καὶ λιμός* sunt inter se affines. Vomitoriis medicamentis blandis, hydroticis (vitatis tamen elleboro, antimonio, hydrargyro, arsenico) sunt humores prauī educendi. Ad motum potius quàm ad quietem, ad vigilias quàm ad somnum, ad cibum promptius quàm in aliis morbis sunt ægri inuitandi; maligna qualitas alexiteriis vt theriaca mithridatio & cæteris extinguenda; virtus augenda cardiacis sumptis & admotis: At primum omnium humores qui in vitio sunt per loca conuenientia nulla expectata coctione, maturè sunt deponenda.

Ergo pestilenti febris purgatio.

F.H.P.
BIBLIOTHEQUE

Propugnabat Lutetiæ Antonius Bimbault Aurelianus, anno à Christo nato 1613.